



מהדורת סיכומי גליון 44

סיכומי הדף - הידומי



רבי יהושע בן קרחא אומר: כל הלומד תורה ואינו חוזר עליה - דומה לאדם שחורץ ואינו קוצר. פנחס דרין צ"ט

מסכת עירובין עט - פה

דף עט

איך מערבים שתי הצירות שיש בניהם עומק י' ורוחב ד'ט?

כלי כולם באמצע או אם מילא את החריץ: בקש או תבן בסתם, מערבים רק בנפרד, מילא עפר או צרורות בסתם, מערבין רק ביחד, [לתי' א' חכמים חולקים וסוברים שדווקא אם ביטל את העפר או הצרורות להדיא מהני, לתי' ב' זה לכו"ע שכיון שהוא מוקצה מהני דכ"ע מבטל אותו בשבת, לתי' ג' כיון שהוא בתוך חריץ מש"כ הוא מבטל שם] נתן על החריץ נטר שרחב ארבעה טפחים, או שע"י הנטר מיעט את הרחוב לפחות מד"ט.

איך מערבין ב' גזוזטאות זו כנגד זו באותו צד*?

נתן בין הגזוזטאות נטר שרחב ד"ט, או שע"י הנטר מיעט את הרחוב לפחות מד"ט.

* אבל אינם זו כנגד זו שהבית של האחת מהן בולטת מחברתה אפי' שהם באותו צד, או שהם זו למעלה מזו עד שאחת גבוה מחברתה ג"ט, אפי' שהם באותו צד, לא מהני אפי' נטר בניהם.

האם תבן עושה מחיצה בין שתי הצירות כשהוא גבוה י' טפחים?

מערבין רק בנפרד, עד שתמעט התבן פחות מ' טפחים, וכן בתבן שבית בין בתים עד שתמעט התבן פחות מ' טפחים כשהתקרה היא רק 13 פחות משהוא, [דאל"ה הו מחיצות המגיעות לתקרה למאן דסבר דמהני], או דמיירי שהתקרה י' טפחים ונתמעט התבן משבע.

אם נתמעט התבן בשבת* כיצד הוא עושה להתיר לכה"פ לאחד לשלטל בחצר?

לתי' א': או נועל את ביתו או מבטל את רשותו.

לתי' ב': נועל וגם מבטל, [שמא יצא אחר שהורגל]

*למאן דסבר שדירין הבאים בשבת אוסרים, ולמי שחולק מיירי נתמעט בחול.

האם ואיך מותר לאכול מן התבן הזה?

אם מכיון את בהמתו לשם מותר לכה"פ לאכיל את בהמתו כך, (אבל אסור להעמיד אותה ע"ג המוקצה [שמא יטלנו בידיים]).

אבל אסור לתת לתוך קופתו להאכיל את בהמתו [שמא ימעט ולא אדעתיה \ מוקצה] ורק כשיש תקרה מותר גם לתת לתוך הקופה, [מינכרא ליה מלתא \ אינו מקצה מה שהוא יותר מ']. וכן בתבן שבין ב' תחומים מותרים להאכיל כנ"ל, (גם לר"ע שתחומים ל"ח שמא יוציא חוץ לתחום).

פרק כיצד משתתפין

כיצד משתתפין במבוי?

לוקח חבית ומזכה אותה לכל בני המבוי, ויגביהה מן הקרקע טפה, ע"י בנו ובתו הגדולים, או עבדו ושפתחו העברים, או אשתו. [אין ידן כידן], אבל לא על ידי בנו ובתו הקטנים, ולא עבדו ושפתחו הכנענים, [ידן כידן].

כמה מימרות של סבי דפומפדיאט

המקדש, רק אם טעם מלא וגומיו - יצא.

עושיין מדורה לחיה ולחולה (אפי' רק הקיז דם) אפי' בימות החמה.

מהו אשירה סתם? לרב: כל שכומרין שומרין אותה, ואין טועמין מפירותיה, לשמואל: שמייחדים את התמרים לשכר של יום אידם, וכן הלכה.

דף פ

מתי צריך לזכות את העירוב כדי להועיל גם לאחרים?

שיתופי מבואות: לרב: אין צריך לזכות, (פליג על המשנה) לשמואל ור"ג: צריך לזכות*.

עירובי תחומין: לר' תיירא רב ור"ג: צריך לזכות, לר"י ש' שמואל: אין צריך לזכות. (לא תנן),

עירובי תבשילין: לר"ג: צריך לזכות.

*וה"ה לעירובי חצרות

מתי אשתו של אדם מערבת שלא מדעתו?

אם ביתו אוסרת על החצר (כגון שהיא פתוחה רק לחצר הזה), או שהוא רגיל ללכת דרך החצר הזה (שאו הוא אוסר עליהם אפי' שיש לו פתח אחר), מערבת*, או הב"ד כופין אותו, ואם לא אינה מערבת שלא מדעתו, אבל לעשות לחי או קורה תמיד כופין אותו, [דבלה חסר מחיצות לשמירת

המבוי, ע"י תוס']

*ובכה"ג ה"ה שבני החצר יכולים לערב שלא מדעת בעה"ב, (אבל מדעת אשתו, תוס', אמנם ע' רשב"א)

לחי וקורה מאשירה

לכו"ע עושיין לחי מאשירה, [לא צריך שיעור לרחבו ועביו], אבל קורה, לר"ל: עושיין, [סגי בהיכר] לחייה בר"א: לא עושיין, [כיתותי מכתת שיעוריה].

מתי צריך להודיע כשמוסיף על עירוב שנתמעט? (לר"י: ל"צ להוסיף כלום)

אם מוסיף משלו לא צריך להודיע כלל, (אלא צריך לזכותם)

אם מוסיף משל הדיירים: אם מוסיף מאותו מין ל"צ להודיע*, לתי' א' אפי' שכלה המין הא', לתי' לב' רק אם נתמעט,

אם מוסיף ממין אחר: צריך להודיע, לתי' א' אפי' רק נתמעט המין הא', לתי' ב' דווקא כשכלה.

*חוץ מדיירים חדשים שצריך להודיע להם.

שי' ר"י שמערבין שלא לדעת אפי' כשמערבין משל הדיירים, האם התנא הנ"ל חולק ע"ז?

לרב חסדא: כן, (כי ת"ק דיבר במקרה שהדיירים אוסרים על החצר ועכ"ז אמר שצריך להודיע)

לריב"ל: לא, (כי ת"ק דיבר רק במקרה והדיירים לא אוסרים על החצר כי יש להם פתח לחצר

אחרת)

כמה הוא שיעור ע"ח?

בזמן שהן י"ח דיירים - מזון שתי סעודות לכולם, בזמן שהן פחות מזה - כגורגרת לכ"א.

דף פא

במה מערבין ע"ח?

לר"א ור"מ: מערבין בכל פת, אפי' בפרוסה,

לר' יהושע: דווקא ככר שלימה אפי' קטן מאוד, (לאפוקי פרוסה אפי' גדולה) [משום איבה], ואפי' עירבו כולן בפרוסות אסור [שמא יחזור דבר לקלקול],

בפת אורז ועדשים: לכו"ע מערבין, בפת דוחן: לר"ז מערבין, למר עוקבא: אין מערבין.

אבל לכו"ע לא מערבין, לתי' א': פת של הרבה מינים, לתי' ב': בפת הצלויה בצאות האדם.

הגדרת פת שלימה

אפי' ניטל ממנה כדי חלת נחתום (1/48) (ולא יותר), או כדי דימועה (1/100), נחשב שלם.

וכן אם תפרה בקיסם ולא ניכר התפר - מערבין לו בה [אין ניכר, וליכא איבה]

מה נצטווה יחזקאל לאכול: "עגת שערים תאכלנה"?

לר"ח: שיאכל אותו בשיעורים,

לרב פפא: שהיה הפת ערוך כדרך שעורכים פת שעורים.

האם אפשר לזכות מחנווני (הגר במבוי) בעירוב ע"י כסף לבד?

לר"א: כן [כמו הלקוח שקונה את כל הבהמה שנשחטה לו בד' פרקים בשנה, שהעמידו רבנן דבריהם על דין תורה שמעות קונות*], ה"נ העמידו דבריהם משום שמחת יו"ט].

לחכמים: לא, [אין מערבין לאדם אלא מדעתו], ולר"י: יכול החנווני לזכות לו שלא מדעתו**.

*ויש עוד ביאור שם: שזיכה לו ע"י אחר, ובד' פרקים אלה הוי זכות וזכה.

**ובעירובי תחומין מודה שלא מערבין שלא מדעת האדם [חוב הוא לו].

מה הם האופנים שלכו"ע מועיל לתת מעה לזכות בעירוב?

אם נתן מעות לבעה"ב אפי' אמר לו 'זכה לי', יכול הבעה"ב לזכות לו העירוב לכו"ע, [נתכוון רק למנותו שליה ולא קנות ממנו].

אם אמר 'ערב לי במעה', אפי' בחנווני נתכוון לעשותו שליה,

אם עשה עם החנווני קנין סודר מהני.

